

Het gedicht van God

Charlie's Sweet Revenge

De zoete wraak van Karelkje

Het gedicht van God

Willem J. Benus

Een interviewer vroeg eens aan de Beatles waarom ze lang haar hadden. Het antwoord dat ze gaven was 'dat het uit hun hoofd groeide'.

Op de meeste vragen zijn duizenden eerlijke, oprechte, en juiste antwoorden te geven. Wij kiezen uit die duizenden antwoorden meestal een antwoord dat de vragensteller zal bevredigen; dat door de vragensteller geaccepteerd zal worden. Maar dat betekent natuurlijk niet dat al die andere antwoorden onjuist zijn, of nutteloos.

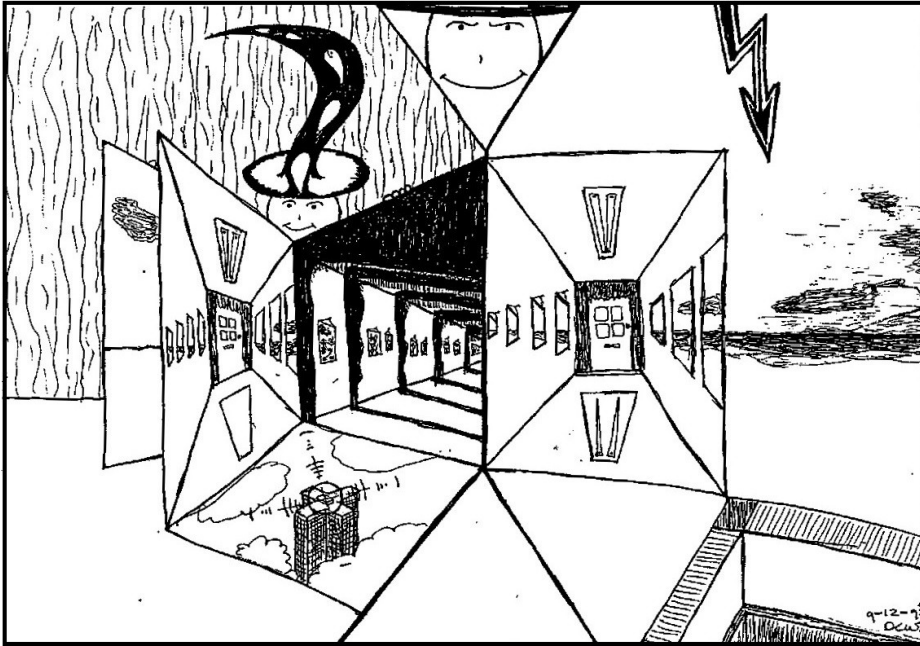
Het gedicht van God / Charlie's sweet revenge © Wilhelm Benus 2023. all rights reserved.
God's own poem / Charlie's sweet revenge © Wilhelm Benus 2023. all rights reserved.
No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system - except by a reviewer who may quote brief passages in a review to be printed in a newspaper or magazine - without permission in writing from the publisher; W.J. Benus.
First printing 2023.

Omslag: W. J. Benus
Copyright © 2023 W. J. Benus
Uitgever: W. J. Benus.
Gedrukt en te bestellen bij en via de website van BraveNewBooks.
[Weteringschans 259, 1017XJ Amsterdam]

ISBN 978 946 480 168 2

<https://www.bravenewbooks.nl/hetgedichtvangod>

Het Gedicht van God. [Charlie's sweet revenge]

Het Gedicht van God.
De Zoete Wraak van Karelkje.
Estha Yako: Geheim agent.
en andere verhalen...

Een boek dat niemand wil lezen(of toch wel?), over asocialen en oplichters, moordenaars en heiligen.

Dit is het verhaal van Estha Yako. Misschien. De tweelingbroer van Rahel. Die op 5 jarige leeftijd van zijn tweelingzusje gescheiden werd na een rampzalig verlopen stiekem boottochtje over de Meenachal rivier in Kerala, India. Of elders misschien. Hun nichtje Sofie verdronk toen in de rivier. Of misschien werd ze wel doodgereden door een tank-auto. In Nederland, in Drachten.

Na de dood van Sofie werd de tweeling gescheiden opgevoed. Estha werd naar zijn - agressieve alcoholistische - vader gestuurd in het noorden van het land, en tweelingzus Rahel bleef in het zuiden wonen bij oma en oom. Hun moeder werd het huis uitgezet door haar broer, de vader van Sofie. De tweeling zag elkaar niet meer, totdat ze ongeveer 25 jaar oud waren.

Dit is (deels) beschreven in het boek "The God Of Small Things"; "De God Van Kleine Dingen", het boek van Suzanna Arundhati Roy. Waarschijnlijk....

Het volgende verhaal is het relaas van Estha Yako. Misschien wel. Zijn biologische 'vader' was inmiddels hertrouwd. En verhuisd. Wat gebeurde er met Estha, nadat hij daarheen gestuurd was?

Nee nee nee, zo kan het echt niet! Je moet beginnen met Karelkje en het gedicht van God! Laat mijn maar effe! Ik nam het boek en zocht het gedicht van God op. 'Ha, hier is het. O nee, toch niet, euh even zoeken hoor. Hmmm. Ik kan het niet vinden. Waar staat het nou? Shit, ik kan het niet vinden. Sorry hoor.'

Een jochie wist het wel, dacht hij, en nam het boek over. 'Ja, hier staat het "Het gedicht van God". O nee, daar spreekt hij alleen maar *ó*ver het gedicht. Hum. En dan komt de legowereld, de zandbakwereld, de meccanowereld, en...'

[...]

Hoofdstuk 1. Kleine man - woont in een caravan. Karel. ca 2020.

Toen ik hem voor het eerst ontmoette woonde hij alleen in een kleine caravan, op een camping in een lokaal natuurgebied. Hij was toen al circa 60 jaar oud. Hij leefde nogal teruggetrokken; ging niet veel met anderen om. Soms hoorde je hem blokfluit spelen in de nacht. Dat kon hij wel goed.

Op het jaarlijkse campingfeestje kwam hij nooit, en bij anderen kwam hij ook vrijwel nooit.

We vonden hem een vreemde snuiter. Er kwam nooit bezoek bij hem, met familie ging hij niet meer om, hij dronk niet, rookte niet, ging nooit uit, en leek ook geen vriendin of vriend te hebben.

Op een bepaalde manier was hij een beetje eng, maar tegelijk was hij heel beleefd en aardig, en had een heel aardig gevoel voor humor. Eigenlijk had niemand last van hem.

Eén keer in de week deed hij zijn was. Meestal op zondag. Met de hand. Dan zag je hem met emmers water sjouwen, en de was uitwringen met de hand, en buiten op de lijn hangen. Dat viel wel op, want vrijwel iedereen gebruikte toen een wasmachine, centrifuge en droger.

Hij scheen een nogal desastreus verlopen jeugd gehad te hebben, begrepen we van zijn buurvrouw.

Maar die buurvrouw was zo'n beetje de lokale roddeltante, dus wat we daarvan moesten geloven bleef een grote vraag. Ze vertelde dat hij mishandeld was, omdat hij linkshandig was geweest als kind. Dat werd vroeger soms met veel geweld verboden aan kinderen. Noodzakelijkerwijs met veel geweld, want kleine kinderen kennen het verschil niet tussen links en rechts. Dat snappen ze meestal niet. Dus als je ze zoiets wilt verbieden, dan wordt het een soort dressuur. Een africhten. Met veel straf.

Terreur dus eigenlijk.

Dat ging soms met zóveel geweld gepaard, dat de slachtoffers er epileptische toevallen van kregen, en psychisch en lichamelijk gehandicapt raakten.

Nadat een natuurbrand de camping bedreigde kwamen we voor het eerst wat meer te weten over deze raadselachtige kleine man. Hij was namelijk op zijn fiets tussen de brandweerwagens door over de brandende heide gereden en had er een filmpje over gemaakt. Terwijl ondertussen de camping ontruimd werd, en de meeste mensen al angstig vertrokken waren.

Dit filmpje zette hij op internet op een youtube-account, en zo kwamen we er achter dat hij honderden filmpjes had gemaakt over de meest uiteenlopende onderwerpen. Meest over natuurverschijnselen en de wilde dieren in de omgeving. Zo had hij een tiental filmpjes gemaakt met daarop de belangrijkste 50 vlinders die hier voorkomen. Met hun Nederlandse en Latijnse namen er bij was het in feite een mini naslagwerkje geworden, op film. Verder waren er filmpjes over zoogdieren, libellen, en vogels, en filmpjes van zijn reizen naar het buitenland; alwaar hij wandelingen maakte in natuurgebieden, en vulkanen beklom... Kennelijk wist hij ook wel het een en ander over astronomie, want hij had een aantal planeten gefilmd met zijn minieme filmcameraatje, en een zonsverduistering in Australië.

Tijdens een verblijf van enige jaren op Terschelling, één van de eilanden hier voor de kust, filmde hij de natuur daar, met onder anderen filmpjes van orchideeën, zeehonden, vogels, en natuurlijk van een aantal zeldzame vlinders die voornamelijk dáár voorkwamen. Zo begrepen we, dat er in die stille eenzame man een hele onvermoede wereld aan kennis en activiteiten verborgen lag.

Ik hoorde persoonlijk van een bevriende politie-agent dat hij vroeger actie had gevoerd voor de legalisering van soft drugs als Hasj en Weed. Daar waren nogal heftige toestanden uit voort gekomen. Want alhoewel er rond 1985 al meer dan 10 jaar lang in vele plaatsen legale verkoop van soft drugs plaatsvond, was het in zijn geboortedorp nog steeds verboden. Er werd daar door de politie en andere overheden streng opgetreden tegen hasjhandel, terwijl het 30 km verderop volop legaal verkocht werd. Nota bene in jongerencentra die door de overheid zélf opgezet en gesubsidieerd werden. Dus was het een alleszins redelijke wens van Karel, om ook in zijn eigen dorp de legale verkoop van soft-drugs na te streven.

Pas veel later begreep ik dat het zijn geboortedorp misschien niet was. Maar dat hij in een ver buitenland geboren zou zijn, dat zou niemand ooit vermoed hebben. Hij zag er ook absoluut niet buitenlands uit, met zijn blonde haar en blauwe ogen, en zijn naam, Karel, was ook 100% Nederlands.

De bevriende agent vertelde me van vreemde zaken die er plaatsvonden rond deze man, toen hij nog veel jonger was, maar nu ook nog.... Er werd verteld dat hij het plaatselijke politiebureau van Drachten

gesloopt had. Een zwaar betonnen gebouw van 3 verdiepingen was onherstelbaar beschadigd geraakt, nadat hij er een aantal nachten opgesloten had gezeten wegens veronderstelde hasjhandel. De agent weigerde te vertellen hoe dat dan wel gebeurd kon zijn, maar het cellenblok was niet meer bruikbaar, en het bureau moest later gesloopt worden. Er moest een peperduur nieuw politiebureau gebouwd worden.

Er was sprake van 'verdwijningen'. Karel zou voor de ogen van een agent zijn verdwenen om een stuk verderop weer te verschijnen. Nee, hij was niet door een muur gesprongen, maar wel door een deur. Poef, opeens was hij weg, zei de agent. En dat was door anderen bevestigd. En er waren andere dingen gebeurd, zei de agent, zaken waarover hij niet mocht spreken. Karel had een ramp voorspeld. En die was inderdaad uitgekomen, die voorspelling.

Ik werd door dit soort verhalen wel een beetje nieuwsgierig, en besloot te gaan graven in zijn verleden. Wat was er dan precies gebeurd indertijd, en wie was deze man?

Dus vertrok ik regelmatig naar zijn geboortedorp, om daar te informeren naar zijn verleden.

Later heeft hij me zelf ook heel wat verteld. En ik mocht zijn dagboeken lezen.

Hij had zelf een geschreven reconstructie gemaakt van zijn jeugd; van zijn verleden.

Hij kon het zich niet echt herinneren, vertelde hij.

De herinneringen waren een bedreiging.

Hij herinnerde zich alleen flarden. De ene dag hier een stukje, en de andere dag daar een stukje. Flarden. Een droom eens, een herinnering een andere keer. Allemaal vage ideeën en vermoedens, meestal vermengd met fantasie.

Hij wist het niet. Hij wist het niet zeker. Dus schreef hij het op. Dus maakte hij een reconstructie.

Alle fragmentjes samengevoegd tot één geheel. Een samenvatting die zo in een aantal jaren ontstond.

Maar al die flarden samen vormden mogelijk dan weer de bedreigende totale herinnering, vreesde hij.

Dat viel gelukkig mee. Het bleek uiteindelijk gewoonweg een geschreven tekst voor hem. Meer niet.

Voornamelijk. Over het algemeen. Maar het was ook een onleesbare ramp, besepte hij wel. Het was niet echt leuk. Het werd iets waar hij zélf niet echt blij om kon zijn.

Iets dat hij zelf niet echt met plezier kon lezen, laat staan schrijven. Een walgelijke geschiedenis. Dus heeft hij de grootste gruwelen niet opgeschreven, of veranderd in wonderen. Grappen toegevoegd. Het positieve er van aangestipt. De meest absurde en grappige zaken wel vermeld en de meest gruwelijke niet. Zodat het een leesbaar en interessant verhaal werd. Dat hem niet zou hinderen.

Zodat hij het kon hanteren.

Zoals hij in feite ook in zijn hele leven al had gedaan, de humor er van inzien. Galgenhumor ja, zo noemt men dat. Er grappen over maken. Relativeren. Vergeten. Negéren.

Positief denken en zo. Ja, haha.

Dus nee, hij kon het zich niet herinneren, mocht het zich niet herinneren. Mocht het niet continue beséffen vooral. Dus moest hij het op een bepaalde manier doen. Door de flarden bij elkaar te voegen op papier. Vermengd met grappen en fantasie. Door het in de derde persoon te schrijven. Deels.

Door onzekerheden onzeker te laten. Ja. Dan was het hanteerbaar en leesbaar. Ook voor hemzelf.

In het dagelijkse leven is het verdringen en vergeten van ellende en rampen van groot belang.

Om door te kunnen gaan, om door te kunnen leven.

Maar het herinneren van die ellende is ook van groot belang.

Om op je hoede te zijn voor gevaar; om te leren van het verleden.

Om te blijven weten wie en wat je bent, en waarom en waardoor.

Af en toe. Soms.

En om te blijven weten wie en wat wij zijn, wij mensen.

Af en toe.

Soms.

Tsja.

Hoe doe je dat....

Hoofdstuk 2: Het bureau. 1986.

- "Zo dwars al een varken! Dat was ie!" Vertelde de oud-gediende me.

- "Uiterst opstandig. We waren in alle vroegte naar zijn woninkje gegaan om een inval te doen. Hij zou hasj verkopen in zijn bovenwoninkje. We kenden hem al van een eerdere ontmoeting, jaren daarvoor. Hij had in 1976 wat psilocybine bij zich gehad, een psychotrope paddestoel is dat. Hij is toen veroordeeld tot een boete van 300 gulden, en omdat hij die niet betaalde heeft ie daarvoor 6 dagen in de gevangenis gezeten.

Zo ging dat toen.

En natuurlijk kenden we hem van de actiegroep voor legalisering van hasj, begin jaren 80.

En nu kregen we dus informatie dat hij in hasj handelde. Hij was zelf maar begonnen met de legalisering van de hasjverkoop, zogezegd. Dus begin januari 1986, direct na de jaarlijkse drukte van de jaarwisseling, hebben we een inval gedaan in de bovenwoning. De voordeur werd geforceerd en we liepen naar boven. Daar vonden we Karel nog diep in slaap op zijn brede tweepersoonsbed in de achterkamer. Toen hij wakker schrok en uit bed kwam, kleedde hij zich vloekend aan, en in één vloeiende beweging, gooide hij daarna twee bloempotten met planten door de twee ramen van zijn slaapkamer.

Die waren kapot dus, die ramen. Een rechercheur sprong direct op hem, en boeide hem om hem mee te nemen naar het bureau.

In het andere achterkamertje vonden we zijn compagnon, Martin, ook nog diep in slaap. Ze slapen goed hoor, die hasjrokers, haha! Ook hij werd meegenomen naar het bureau.

De woningbouwvereniging heeft dezelfde dag nog nieuw glas in de ramen gezet, ook het raam in de voordeur, dat we ingeslagen hadden om binnen te komen. Naar we later gehoord hebben werd er dezelfde avond al weer hasj verkocht, waarschijnlijk door Kareltjes toenmalige vriendin.

We hebben die ochtend een paar ons hasj in beslag genomen, een stuk of zes verschillende soorten. En ook nog wat takjes hennep die aan het plafond hingen. Dat waren geen drugs, maar takken die niet als drugs te gebruiken waren. Maar om wat meer gewicht te krijgen hebben we die meegewogen als drugs. Tsja, zo ging dat toen. Mogelijk heeft ook nog wel iemand een duim op de weegschaal gedrukt, om wat meer gewicht te krijgen.

Tsja, je moet toch wat, niet dan?

Wij kregen opdracht om die inval te doen bij zo'n klein handelaartje, terwijl er op hetzelfde moment elders in het land op zeer grote schaal legaal soft drugs verkocht werden, aan wie het maar wilde hebben, zonder enige controle en zonder enige restricties. Vaak in jongerencentra die door de overheid werden opgezet en gesubsidieerd.

En dan moesten wij een heel klein handelaartje aanpakken? Tsja, dan moet je toch wel met wat gewicht aan drugs komen, niet dan? Dus dan goochel je wel eens wat. Je kunt tenslotte opschrijven wat je wilt, er is toch niemand die het gewicht gaat of kan controleren.

Dus ja, officieel was het een paar ons, maar in werkelijkheid misschien net 110 gram of zo. Een hoeveelheid die de moeite écht niet waard was. 30 gram per persoon was een hoeveelheid die je op zak mocht hebben toen. Dus als de jongens verklaard zouden hebben dat de helft niet van hen was, maar van een ander, dan hadden ze niet eens gestraft kunnen worden.... En dan zouden we lelijk in ons hemd gestaan hebben. Dus we hebben het gewicht wat omhoog gedraaid. Dat gebeurde eigenlijk altijd wel hoor. Verpakkingsmateriaal werd ook altijd meegewogen alsof het drugs waren.

Tsja.

Het was de moeite dus eigenlijk helemaal niet waard.

Maar goed, er zouden ook even goed hard-drugs verkocht kunnen zijn natuurlijk.

Dat kun je van buitenaf niet zien. Maar dat wisten we nu dus wel zeker, er waren geen hard-drugs aanwezig, alleen wat hasj."

"Afinj, op het bureau nemen we de verdachten alles af en stoppen we ze standaard een dagje in de cel. Om ze murw te maken. Een kale betonnen cel met niks er in. Een stuk beton om op te slapen, en een stuk beton als stoel en een stuk als tafeltje. Tegen de avond krijgen ze wat te eten en drinken en voor de nachtrust een matras met een deken.

Nou, we hebben het geweten hoor! Meneer verveelde zich, en ging tegen de deur aan schoppen.

Een stalen deur die muurvast afsluit in de beton-met-staal deurpost. De dreunen galmden door het hele gebouw heen. Later, toen we hem zijn schoenen afgepakt hadden, ging hij op zijn vingers zitten fluiten. Keihard. Zodanig dat het rond ging zingen. En dan weer tegen de deur aan schoppen en dan weer fluiten.

Uiteindelijk hebben we hem in een ondergrondse strafcel gegooid die bestemd is voor dronkelappen. Waar alleen een stuk rubber op de vloer ligt. Om de roes op uit te slapen. Een cel met een afvoerputje voor water. Een stuk rubber waar je gemakkelijk het braaksel vanaf kunt spoelen, dat dan door het putje weg kan stromen. Ook daar schopte hij nog tegen de deur aan. Schoenen had hij toen niet meer aan. Waarschijnlijk legde hij het rubber tegen de deur aan, en sprong er dan met zijn voeten tegen aan. Om zoveel mogelijk schade te veroorzaken. En lawaai.

Het dreunde door het hele gebouw heen. We konden het bij de receptie horen.

En voelen. Het hele gebouw trilde.

Later hebben we hem weer naar boven gehaald, zodat hij op een matras kon slapen, op voorwaarde dat hij niet meer tegen de deur zou springen of schoppen.

Toen we de volgende dag een foto wilden nemen hield hij zijn ogen dicht. 'Doe ze open of we slaan ze open', zeiden we, maar dat hielp niks, hij hield ze dicht. Nou ja, dan maar zo. We hadden toch al wel foto's van hem. Toen de foto klaar was, en we hem mee wilden nemen, terug naar de cel, ging hij er vandoor, nam een gigantische sprong en dook door een raam heen, zijn hoofd vooruit.

Dat was de derde ruit die hij brak.

Toen moesten we een arts regelen, want zijn hoofd en handen bloedden, en hij was half bewusteloos.

Hij weigerde iedere behandeling door die arts.

Inmiddels hadden we zijn kameraad, Martin, al ondervraagd, en die zei ons dat Karel ons al verwacht had. Hoe wist hij dat dan? vroegen we Martin, en die vertelde ons dat Karel het gewoonweg al verwacht zou hebben. De jaarwisseling voorbij, dus de drukte voorbij en dan zou de politie wel ongeveer een inval gaan doen, zo had Karel al aan Martin voorspeld.

Reken er maar op, had hij gezegd. Martin had het niet echt geloofd, want anders was hij wel thuis gaan slapen natuurlijk.

Dus. Karel wist van de inval! Hoe wist hij dat?

Dat wilden we wel graag weten natuurlijk."

"Toen wij de volgende morgen Karel ondervroegen, en hem vroegen of hij wist dat er een inval zou komen, ontkende hij dat. Hoe had ik dat moeten weten dan? vroeg hij aan ons. Verder heeft Karel ons niks verteld. En hij heeft ook geen verklaring afgelegd. Dus hebben we hem weer opgesloten in de cel om hem een dag later nog eens te verhoren. De volgende morgen was het een ravage in de cel.

Alle beddegoed, dekens, lakens, kussen, kussensloop, én het matras was helemaal in kleine stukjes gescheurd. De cel lag bezaaid met de gesnipperde rotzooi. Een deel was in het toilet geduwd.

Dat toilet is sindsdien niet meer bruikbaar geweest. Elders in het cellenblok kregen we ook problemen met de toiletten. Ze spoelden niet meer goed door, of helemaal niet meer. Nadat het toilet later gesloopt was, vonden we er 10 meter snoer van een elektrische leiding in. Die had hij kennelijk uit het plafond getrokken, waarin een klein roostertje zat, met daarachter die kabels. Nog weer later kregen we in het hele gebouw problemen met de riolering...

Tijdens het verhoor van die dag wilde hij weer niks zeggen.

- 'Nou, dan brengen we je weer naar de cel. Wij hebben tijd zat hoor', dreigden we hem.

Hij antwoordde dat hij ook tijd zat had. Maar voor de traliedeuren van het cellenblok zei hij, dat hij wel een verklaring af wilde leggen, als hij nu direct een shakkie mocht roken.

- 'Nou, dat zal ik even vragen', zei ik hem.

- 'Nu direct, en anders niet hoor!' zei hij toen.

Dus ik haalde zijn shag en gaf het hem. Toen leek hij even te weifelen. Hij zei iets van 'ja...uh...nee...', en leek me de shag weer terug te willen geven. Hij bewoog het voor mijn gezicht heen en weer....

en toen verdween hij opeens!

Het pakkie shag viel, en ik kon het nog net vangen, en toen was ie weg. En ik hoorde achter me een oorverdovend geraas, met daarna een gegrom en gekreun, zoals ik dat nog niet eerder had gehoord, tenzij wellicht bij gewonde slachtoffers van een auto-ongeluk....

Achter me bleek Karel door een klapdeur van draadjesglas gedoken te zijn. Hij lag half bewusteloos in de kapotte deur te kreunen, half in de publieks entree van het bureau. Dat was het vierde raam....

We haalden hem uit de deur, maar hij kwam niet bij kennis. Toen we hem op zijn knieën op de grond zetten, mompelde hij wat. Onzinnig gebrabbel en gekreun. 'Wacht, luisteren.' Of zo. Het was nauwelijks te verstaan. Hij was helemaal van de wereld. Dus we brachten hem naar de cel terug, waar hij bleef liggen waar we hem neerlegden. Hij was bewusteloos. Hij was ontsnapt.

We hebben hem die dag niet meer gesproken. Hij had nog niks gegeten bij ons, en at ook niks meer. Mogelijk heeft ie soms wat kraanwater gedronken."

"Nu zijn we verplicht om regelmatig een kijkje te nemen bij/in de cellen, ook 's nachts. Want soms overlijden de gevangenen, en ze kunnen natuurlijk een toeval krijgen, of hartklachten. Dus we kijken regelmatig of ze nog leven. Zo ook bij Karel'tje. De nacht daarvoor is dat kennelijk niet gedaan, want toen heeft ie het beddegoed en het matras verscheurd. Deze nacht deden we het dus wel. En je moet weten dat we ook van bovenaf in de cel kunnen gluren. Dus deze nacht keken en luisterden we een keertje van bovenaf in zijn cel. Hij fluisterde toen iets vreemds. 'Een kerncentrale en een raket'. En nogmaals: 'Een ruimteraket en een kerncentrale', fluisterde hij duidelijk. 'Een ruimteraket en een kerncentrale.' Verder zei hij niks. Kennelijk sliep hij weer verder. We hebben dat genoteerd in het verslag van de gebeurtenissen.

De volgende dag is hij niet opgestaan, heeft niks gegeten en we hebben hem niet ondervraagd. Hij was nog steeds niet echt bij kennis. Hij had waarschijnlijk een hersenschudding opgelopen door de duik door de deur met draadjesglas. We hebben er geen arts bijgehaald.

Die avond heeft de hulp-officier van justitie besloten om hem te laten gaan. We hadden natuurlijk al ruim voldoende bewijs met de geringe hoeveelheid hasj die we vonden, en hij zou ons zeker niet meer vertellen. In feite was iedere opsluiting van het begin af aan al nutteloos en onnodig.

Maar goed, zo deden we dat nu eenmaal, toen.

Hij liep 's avonds slingerend het bureau uit, nog steeds groggy."

"Een paar weken later echter, op 28 januari 1986, stortte het ruimteveer Challenger neer tijdens de lancering, en ruim 3 maanden later, op 26 april 1986 ontplofte de kerncentrale in Tsjernobyl...."
Aldus sprak de gepensioneerde politie-agent.

Over de aard van voorspellingen en de aard van de toekomst.

Iedereen voorspelt de toekomst. Ieder gezond mens doet dat. Het is niks bijzonders. We rekenen er allemaal op dat morgen de zon weer zal schijnen. En dat doet ie ook inderdaad. We houden er rekening mee dat we op tijd op moeten staan, en op tijd moeten vertrekken, om tijdig op het werk aan te komen. Of op school. En als het rond het spitsuur is, of rond de feestdagen, dan voorspellen we dat het drukker zal zijn dan normaal, en dan vertrekken we wat eerder dan normaal. En dan komen we telkens netjes op tijd waar we willen zijn.

Dus iedereen voorspelt de toekomst, dag in dag uit.

En zoals Karel durfde te voorspellen dat de politie zeer binnenkort een inval zou komen doen in zijn huisje; ook dat was in feite niks bijzonders. Het was gewoonweg logisch nadenken.

De gefluisterde woorden in de cel, die achteraf ook een voorspelling in leken te houden, leken van een iets andere orde. En de gebeurtenissen die daarop volgden ook. Die waren wereldnieuws. Dat waren rampen van formaat! 1986. Tsjernobyl, en de Challenger spaceshuttle.

Maar toch waren ook die 'voorspellingen' niet zó vreemd als ze lijken. Het was wellicht eveneens gewoonweg logisch nadenken. Logisch nadenken is vaak heel moeilijk, als je belangen hebt bij bepaalde gebeurtenissen. Je oordeel wordt beïnvloed door je wensen. Wie veel geld verdient aan succesvolle lanceringen van spaceshuttles, kan derhalve niet meer objectief oordelen over bepaalde zwakheden en fouten in het ontwerp. Wie veel geld verdient met stroomopwekking door kerncentrales, kan daarover ook niet meer objectief en kritisch nadenken en spreken.

Wie níet betrokken is, wie geen voor of nadeel heeft van een zaak, die kan daar beter objectief over denken en spreken. En voorspellen.

Kareltje vertelde mij dat hij wel geschrokken was toen de Challenger ontploft was. Want hij herinnerde zich plotseling de woorden die hij half bewusteloos uitgesproken had, die nacht in de cel.

Hoe was dit mogelijk? En een paar maanden later ontplofte de kerncentrale in Tsjernobyl.

Karel vroeg zich af of er misschien mensen waren die de rampen opzettelijk veroorzaakt hadden, nadat hij die paar woorden gefluisterd had toen.

Opzet? Maar dat leek hem toch wel een onzinnig idee.

Hij was echt geen engeltje hoor, en had echt wel eens bepaalde wensen gehad. Mensen ellende toegewenst, gewenst dat hij een dikke prijs zou winnen in een loterij en zo. En dat was nooit uitgekomen hoor! En hij was erg boos toen, in die cel. Wat hem betrof mocht de wereld wel vergaan, toen. Maar was het dan een wens van hem? Dat die rampen zouden gebeuren? Of was het wat anders?

Een voorspelling?

Net als de inval die hij al voorspelde?

Hij wist nog wel dat hij in de jaren 60 hoorde van de plannen voor de bouw van spaceshuttles. Daar was hij zeer enthousiast over, totdat hij meer informatie kreeg over wat er dan wel ontworpen was. Trots vertelden de Amerikanen dat de shuttle een hitteschild kreeg van duizenden kleine keramische tegeltjes. Al die tegeltjes moesten na iedere vlucht vervangen worden. En als er één tegeltje zou ontbreken of beschadigen, dan zou het ding verbranden bij terugkeer in de dampkring. Toen was Karel al heel wat minder enthousiast. Wat een waanzin! Dat zou onherroepelijk een keer fout gaan. 100% zeker. Onherroepelijk. Waren ze nou helemaal gek geworden daar in Amerika?

De Challenger stortte niet neer door zo'n tegeltje op de terugweg naar huis, maar op de heenweg naar de ruimte, door een ander kleinigheidje; een rubberring die lekte. Maar op 1 februari 2003 stortte het ruimteveer Columbia wél neer door beschadigingen aan het hitteschild. En dat was het einde van het spaceshuttle-programma van de USA.

Over kerncentrales werd zodanig veel onzin verteld en gezwetst, dat het ook onherroepelijk een keer zou gebeuren dat er eentje in de lucht zou vliegen, exploderen.

Nee, het was onmogelijk.

On Mo Ge Lijk!

Volgens de kansberekeningen zou dat maar één keer in de tienduizend jaar kunnen gebeuren... Inmiddels, nu in 2021, zijn er zeker al meer dan 10 kerncentrales totaal ontploft. En waarschijnlijk wel meer dan 20. Als je de atoomonderzeeërs meerekent. Dus ook het voorspellen van een ramp met een kerncentrale was niet zo moeilijk. Achteraf bekeken.

Dus, de toekomst voorspellen? Ja, dat is soms heel wel mogelijk. Vooral als belanghebbenden woorden als onmogelijk gebruiken, dan kun je er van uit gaan dat het zeker wél mogelijk is.

En zelfs dat het *onvermijdelijk* is. Sterker nog, als men een bepaald ongeluk of een bepaalde ramp als *onmogelijk* omschrijft, dan is het in feite al zeker dat die ramp eens gebeuren zal.

Onvermijdelijk.

Want iedere betrokkene die accepteert en aanneemt dat het *onmogelijk* is, zal er geen rekening mee houden, geen voorzorgen nemen, en onvoorzichtig worden. Het is immers *onmogelijk*?!

De Titanic kon *onmogelijk* zinken, zo werd er gezegd. Met als resultaat dat de kapitein niet opzij ging voor een ijsberg.

Einde oefening. Game over.

En zo bekeken, wordt de vraag over toeval of opzet misschien soms weggevaagd door een vloedgolf van *onvermijdelijkheid*. Onvermijdelijk, als het kind, de erfgenaam, het gevolg van Onmogelijk. Juist omdat men besloot dat de Titanic *onmogelijk* kon zinken, was het in feite *onvermijdelijk* geworden, dat hij zou zinken.

Over het 'voorspellen van de toekomst', zei Karel me nog het volgende.

"Als ik voorspel dat morgen de zon op komt, dan lacht men me uit. Dat is geen voorspelling. Als ik voorspel dat er morgen ergens iemand zal sterven, of dat er ergens een auto-ongeluk zal plaatsvinden, dan is dat ook geen voorspelling, want dat gebeurt iedere dag. Dat 'telt ook niet'. Dus, alhoewel het juiste

voorspellingen zijn, 'tellen ze niet'. Een juiste weersverwachting 'telt' ook niet. Zo blijven er eigenlijk maar heel weinig toekomstvoorspellingen over die als 'echte voorspellingen' zullen worden beschouwd.

En dat betreft eigenlijk altijd grote rampen...

Maar als je in het openbaar een grote ramp voorspelt, en die komt vervolgens uit, dan gaat men logischerwijs denken dat de voorspelling opzettelijk is uitgevoerd, misschien als een opdracht.

Als Osama Bin Laden voorspeld zou hebben dat de Twin Towers met vliegtuigen aangevallen zouden gaan worden, tsja, wat dan?

Dan zou hij als terrorist gezien worden, en niet als toekomstvoorspeller...

Als je dat soort zaken al zou voorzien, dan kun je dus beter je mond er over dichthouden, want men zal je vandaag de dag als dader gaan beschouwen, en niet als ziener. Want 'zieners', daar gelooft men niet meer in.

Nee, een voorspelling die als een echte voorspelling gezien zal worden, en waar je dan vervolgens niet voor vermoord zult worden, of gearresteerd, dat moet een heel specifieke zijn. En bovendien, als je hem in het openbaar uitspreekt, dan kan men er voor zorgen dat hij *niet* uitkomt.

Of juist *wél*.

En dan telt ie weer niet. Niet echt. Niet als voorspelling.

Maar als opdracht telt ie dan *wél*.

Tsja, Doornroosje had maar één dagje op haar kamertje hoeven te blijven, om zich niet te prikken aan het spinnewiel. Of was het die appel? Whatever. Wie in het openbaar een voorspelling doet, zal er over het algemeen naast zitten. Wie waarschuwt voor een ramp, die kan er daardoor voor zorgen dat de ramp niet plaatsvindt. En dan was de voorspelling dus foutief. Het 'viel wel mee'.

Kortom, voorspellingen van de toekomst?

We doen het allemaal, iedere dag. Maar voorspellingen van zaken, die niemand had verwacht, die vinden niet vaak plaats. En ze worden meestal niet in het openbaar gedaan.

Zo ook niet met de droom die Karel had ooit, in een flat, ergens aan het eind van de jaren 70.

Hij had gedroomd dat de flat ingestort was. Hij had het slechts tegen één persoon verteld.

En misschien was die wel doof.

Of gek. Of achterlijk. Straalbezopen.

Wie weet.

Het was een T-vormige flat van 9 of 10 verdiepingen hoog, in Drachten, en in de hoek, op de kruising van de 2 lijnen van de T, waar de liften waren, was de flat met veel geraas en gedonder van boven tot onder ingestort, dát had hij gedroomd. Hij was er erg van geschrokken, want het was een heel vreemde droom. Sindsdien heeft ie nooit meer in flats willen wonen.

En in 1992 kreeg hij nogmaals de schrik van zijn leven, toen in Amsterdam een ElAl vliegtuig neerstortte op een flat in de Bijlmermeer. Het was geen T-vormige flat. Maar een flat met meerdere hoeken er in. En het ElAl vliegtuig, een Boeing 747 vrachtvliegtuig, had zich precies in zo'n hoek geboord. De flat van 10 verdiepingen was daar in die hoek van boven tot onder ingestort.

Met 43 doden tot gevolg. De foto's die Karel naderhand zag, nadat de branden geblust waren, die waren exact identiek aan wat hij ooit gedroomd had, zo'n 15 jaar eerder.... Hij had er een tekening van gemaakt ooit, vooraf, eerder.

En er waren wel meer dingen geweest....

Was er iemand, waren er mensen, die bepaalde dingen uit lieten komen? Was het mogelijk om een vliegtuig opzettelijk op precies die plek neer te laten storten? Was hij soms helderziend?

Of was het een vorm van logisch denken? Want er liep natuurlijk wel een aanvliegroute naar Schiphol recht over de Bijlmermeer heen. En daar stond het *vól* met flats met hoeken er in.

Maar dat wist Kareltoe toen nog niet... En het was maar een droom immers? Een heel vreemde en angstaanjagende droom, dát wel.

Na de aanslagen op de Twin Towers in New York in 2001, besepte hij dat opzet dus *óók* wel mogelijk was. Echt wel.

Het is het dilemma van iemand die bepaalde gevaren voorziet, en daarover spreekt, en er voor waarschuwt. Iemand zou opzettelijk de voorspelling uit kunnen laten komen...

Karel had een keertje iemand gewaarschuwd voor zijn uitdagende gedrag en zijn duivels grappige gestook. Een oude vriend, Jukke Veneboer.

- "Ach, het was maar voor de lol, voor de grap, een beetje stoken en zo", antwoordde Jukke lachend.

- "Ja", had Karel gezegd, "dat weet ik wel, en van mij zul je geen last hebben daarmee, maar er lopen mensen rond, die zijn zódanig in de war, dat ze wel eens rare dingen zouden kunnen doen. Die zouden wel eens in paniek kunnen raken en je aanvallen."

- "Nou, laat ze maar komen", had hij gezegd, "denk je nou echt dat ze achter mij aankomen? Ik dácht het niet", lachte Jukke uitdagend....

En Karel gaf hem gelijk.

- "Okee, ze zullen jóu niet gauw wat aan willen doen, ze kijken wel linker uit. Maar je vriendje, de buurman misschien wel."

Die buurman huppelde wat met zijn vriend mee vaak. Was eigenlijk een schat van een vent, helemaal niet agressief of uitdagend. Hij deed gewoon wat mee. Tralala!

Pret maken met buurman Jukke! Leuk!

En een paar jaar later was het dus zover. De buurman werd vermoord door een junk die helemaal overstuur was geraakt na een bezoekje van de twee mannen. Ze hadden nog wat geld tegoed van de junkie en wilden dat direct hebben.... En ze hadden als voorschot alvast zijn teevee maar meegenomen. En de afstandbediening.

De volgende nacht was de junk helemaal overstuur bij buurman op bezoek geweest. Buurman was stomdronken geweest en had maar wat gelachen; begreep nauwelijks wie er voor hem stond - waarschijnlijk. En toen was er een mes en dat was het einde van buurman's leven....

Karel is er nooit meer geweest. Het was een beetje al-te-waar geworden. Sindsdien waarschuwde hij ook niet meer. Want als je waarschuwt voor een gevaar, dan kan iemand dat gevaar misschien wel gebruiken. Om een ander kwaad te doen. Want wat als Jukke na een paar jaar zijn buurman was gaan haten, en toen opzettelijk de moord uitgelokt had? Dan was Karel misschien wel medeschuldig daaraan. Omdat hij er voor gewaarschuwd had.

Dus sindsdien voorspelde Karel niks meer.

Althans, hij sprak het niet meer uit.

Maar misschien wilde buurman ook wel dood. Hij was al vele jaren stevig aan de alcohol. En misschien ook wel aan de drugs. Misschien was zijn lever wel helemaal kapot door de alcohol.

Misschien was hij wel zwaar ziek. Misschien wilde hij wel dood, en heeft ie half-opzettelijk de moord uitgelokt. En misschien zág hij wel wie de man was, die hem zou gaan vermoorden.

Misschien zág hij wel dat het een creep was, een moordenaar, of een psychopaat, die maar een klein duwtje nodig had om een moord te plegen. Misschien had buurman wel besloten dat het beter was dat de man hém vermoorden zou, dan bijvoorbeeld het lieve buurmeisje verderop in de straat.

Misschien had buurman wel besloten om met het zwaard in de hand te sterven, of met de fles, liever dan in een bed in een ziekenhuis....

Sommige mensen springen dan van de 10de verdieping van het hotel, anderen gaan heldhaftig vuurspuwende vulkanen beklimmen, of de Mount Everest. In de winter. Buurman lokte een psychopaat in de val door zich te laten vermoorden door hem. Wie weet.

Natuurlijk werd de moordenaar gepakt. En gestraft. Want het was een Chaotische Malloot. Dus die zat vervolgens zeer langdurig in een inrichting. Of voor altijd. Misschien ook, voelde hij zich daar wel als een vis in het water. Voelde hij zich daar thuis. Kon ie geen lieve buurmeisjes meer vermoorden.

En misschien vond hij dat wel heel goed ook nog, die moordenaar.

Want lieve buurmeisjes vermoorden, tsja, daar kan eigenlijk niemand trots op zijn.

Echt niet.

Dus ja, misschien wilde buurman wel dat dit zou gebeuren. En misschien wilde zijn moordenaar wel opgesloten worden.... Wellicht was er een stilzwijgende overeenkomst tussen het slachtoffer en de dader, en was het dus geen toeval, maar opzet. En misschien was het geen toevallig toeval, en geen weloverwogen opzet, maar meer een soort onvermijdelijke toekomst.

Tsja.

Wie zal het zeggen?

In de USA worden zwarte mensen nogal vaak vermoord door de politie. Op straat doodgeschoten. Dus als een zwarte man daar zelfmoord wil plegen, dan doet hij dat zélf niet. Nee, dan gaat hij gewoon een politie-agent een beetje plagen en treiteren, en niet gehoorzamen. Bedreigen met een tomaat of zo. Dan wordt hij in 9 van de 10 gevallen gewoonweg doodgeschoten in de USA. Op straat. Door de politie. Klaar. Game Over. Een heldhaftig sterven in de strijd tegen de staatsmoordenaars. Die zwarte man komt zéker in het (zwarte) Walhalla terecht. Met het tomatische wapen in zijn hand. O. Ze hebben er daar zelfs een term voor: 'Zelfmoord via politiegeweld', of zo. Tsja.

Zo zei Jezus tegen zijn discipelen, dat één van hen hem zou verraden. "Een van jullie zal mij verraden." Maar zullen, dat betekent soms ook moeten! In het Engels zeker, maar in het Nederlands ook. Althans wel in het Oud-Nederlands. En in het Bijbelse taalgebruik ook wel. Gij zult niet doodslaan, betekent dat het niet mag, níet moet. Gij zult de Here uw God liefhebben, betekent dat je God lief móet hebben! Jij zúlt je eten opeten, betekent dat je het op móet eten.

Dus als je voorspelt dat er een vliegtuig de Twin Towers in zál vliegen, dan kán dat opgevat worden als een opdracht; als een moeten.... En als Jezus zegt dat één van zijn discipelen hem zál verraden, dan kan dat ook opgevat worden als een opdracht. En dus: Hoe was het bedoeld? En nog belangrijker: Hoe werd het opgevat? En door wie? En wat was dan precies de betekenis van 'zullen' in de originele taal? En welke taal was dat? Was dat Hebreeuws? Of Latijn? Of na de langdurige bezetting door de Romeinen inmiddels een mengsel van beiden? Enzovoorts. Dus ja, misschien wílte Jezus wel dat hij overgeleverd zou worden aan de moordenaars. Misschien gaf hij wel een ópdracht, en deed hij níet een voorspelling.... En misschien was Hij wel ziek. Misschien had Hij zijn lever óók wel kapot gezopen. Wie zal het zeggen?

Hoofdstuk 3. Drachten, Nederland. 1950-1970.

Drachten was in de jaren 50 aangewezen als een zogenaamde Groeikern. Er was na de oorlog een grote woningnood in Nederland, en om voldoende woon en werkruimte te creëren, werden in de dunner bevolkte gebieden diverse groeikernen aangewezen. Dit waren kleinere dorpen die veel overheidssteun kregen om snel uit te groeien tot lokale woon en werkcentra.

Drachten was zo'n dorpje, met minder dan 5000 inwoners, omringd door boerenland en boerendorpjes. Een idyllisch plekje waar de bakker met zijn houten handkar nog langs de deuren ging met brood, en de schillenboer één keer in de week met zijn paard en wagen langs kwam voor het groentenafval, en de schillen. Het was het grootste dorp van de kleine gemeente Smalingerland. Het gemeentehuis stond er, het politiebureau, en een brandweerpost. Er was een bioscoopje, een postkantoor, en een klein ziekenhuis. Er was een klein industrieterrein rond het kanaal, en er waren vrij veel winkeltjes langs de hoofdstraat die het kanaal kruiste. Winkels die ook de kleinere dorpen in de wijde omgeving van artikelen voorzagen. Kruideniers, een ijzerwarenwinkel, bakkers, een garage met werkplaats, groenteboeren enzovoorts. Een melkfabriek was er natuurlijk ook, en een handel in veevoer, een veearts, een leerlooierij. En er zal regelmatig een veemarkt geweest zijn.

Het was een miniem dorpje in landelijk gebied, omringd door weilanden en boerderijen. Geen stoplichten, geen snelwegen. De gebouwen waren maximaal twee verdiepingen hoog. De kerktoren in het centrum was het hoogste punt. Om het centrum heen wat straten met woonhuizen.

Meest vrijstaande huizen. Met erkers aan de voorzijde. Zodat je de hele straat kon begluren. En de voordeur. En de voordeur van de burens.

Schuine daken met dakpannen. Lage stenen muurtjes rond de voortuintjes. Met een ijzeren buis er boven op. Een klein ijzeren tuinhokje. Een zware voordeur met een miniem kijkraampje er in. Dat open kon. Een verhoogd stoepje voor de deur, en een afdakje er boven. Voor als het regende. Aan weerszijden van het deurstoepje vaak een opgemetseld mini-muurtje met een plantenbakje er in gemetseld. Voor de geraniums. Tussen de geraniums en het dakje een ijzeren paal om het deurdakje te ondersteunen.... Naast de deur een verticale gleuf in de muur; de brievenbus.

Bloemenperkjes in de kleine voortuintjes. Net genoeg ruimte tussen de huizen voor een tuindeur naar de diepe achtertuin. Een sloot achter de achtertuin. En daarachter meestal weiland.

Geen garages naast het huis, geen auto's voor de deur.

Geen parkeerplaatsen. Rijke mensen hadden soms wel een auto. Een eigen auto. En daar reden ze soms wel in... Meestal op zondag.

Op grotere afstand van de brug in het centrum lagen een paar straatjes met eenvoudige rijtjeshuizen voor de arbeiders. Geen erkers. Geen stenen muurtjes. Geen afdakjes boven de deur.

Geen bovenverdieping; slaapkamertjes onder het schuine dak.

Met de komst van een fabriek van Philips' Scheerapparaten breidde het dorp zich snel uit. Waar voorheen de meeste bebouwing rond het kanaal en de kruisende hoofdweg lag, werden nu de weilanden daaromheen volgebouwd. Het kruisvormige dorp kreeg een meer vierkante vorm.

Nadat de turfwinning in de omgeving gestopt was, kwamen er nauwelijks nog schepen in het dorp. Alleen de betonfabriek aan het kanaal kreeg nog regelmatig vrachtschepen aan de kade, met zand en grind geladen. Schepen met cement, betonijzer, lava, enzovoorts. Grote partijen stenen en tegels werden ook nog wel eens per schip weer afgevoerd. Maar dat was al snel voorbij.

De vrachtauto's namen dat over.

Heel soms voeren er nog wel eens vrachtscheepjes door het kanaal landinwaarts. Met riet geladen, of hooi. Via de drie ophaalbruggen en de twee draaibruggen in het dorp naar het oosten.

En daar, ten oosten van het dorpje, in de weilanden dan door het sluisje en onder de vaste stenen Hoge Brug door, richting Ureterp en Bakkeveen, en verder oostwaarts naar de provincie Drenthe.

Maar ook dat was spoedig voorbij.

Het kanaal zou al snel gedempt worden.

Dagelijks, of bijna dagelijks, kwamen de diverse verkopers langs de woonhuizen met hun waren. De bakker, de melkboer, de groenteman. Meestal met een handkar of een bakfiets.

De melkboer had al snel een klein VW-busje, als opvolger van de mechanische hond die hij daarvoor had. Die 'mechanische hond' was een driewielervoertuigje met een motortje op het ene voorwiel. De melkboer liep dan voor het voertuigje uit, met aan zijn hand de stuurstang van de driewieler en het motortje. Later had hij een plankje voorop het karretje, zodat hij kon zitten, en sturen vanaf de driewieler. Het ding werd een mechanische hond genoemd, omdat men nóg vroeger een hondenkar gebruikte. Dat was een klein handkarretje met een grote hond er voor of onder gebonden, die de kar moest trekken.

Nog weer later had de melkboer een grote wagen van wel 8 meter lang soms, waar je zelf naar binnen kon stappen om uit te kiezen wat je wilde kopen. Het was een soort rijdende supermarkt, met alle artikelen die je maar nodig had, en eveneens melkproducten.

Karelkje heeft in een vakantie nog eens bij de melkboer gewerkt, toen die een VW-busje had. Ze verkochten alleen melkproducten, zoals melk en karnemelk, vla en diverse soorten pap. Bloempap, gortepap, havermoutpap, vanillevla, yoghurt, volle melk, halfvolle melk, roomboter, enzovoorts. Deze producten werden voornamelijk in de plaatselijke melkfabriek gemaakt. Vruchtenyoghurt en dergelijke had je toen nog niet. Men flikkerde zélf de vruchten wel in de yoghurt. En de suiker ook!!!

Ja, het was een wilde tijd, toen, heel lang geleden, eens.

Je moest niet met vreemde mannen meegaan, en je mocht geen snoepjes aannemen van vreemden, want de kinderlokkers liepen toen nog los rond. Die heetten toen nog geen pedofielen, en ze zaten nog niet in inrichtingen gevangen.

Ze waren toen ook nog niet ziek, alleen maar slecht.

De postbode had een bakfiets. Een grote bakfiets met linnen kapjes er op als deksel, die als zonneschermjes omhoog en naar beneden konden. Tegen de regen.

Karelkje zag ooit dat de postbode een klein meisje in zijn bakfiets tilde.

Was het een kinderlokker? Hij wist het niet.

Misschien was het zijn dochtertje wel.

Mochten kinderlokkers hun eigen dochtertje wél lokken?

Karelkje wist het niet.

Ja, het was een wilde tijd. Vroeger, toen alles nog goed was, toen de pedofielen nog niet bestonden. Toen de kinderlokkers nog op bakfietsen rondreden, en snoepjes uitdeelden, op zoek naar wilde kindertjes. Tegenwoordig rijden de pedofielen in bestelbusjes rond, en delen ze drugs uit.

En de kinderen die ze ontvoeren, die komen nooit meer terug.

Die verhongerden uiteindelijk in België, in ondergrondse cellen waar ze dagelijks meermalen wreed verkracht worden. Tot ze op zijn.

Ja, vroeger was alles beter.

Behalve in de oorlog natuurlijk.

Het vuilnis werd verzameld in ijzeren asemers. As Emmers, waar je ook de hete As, van onder uit de kolenkachel, zó in kon gooien. Want ze waren van ijzer, en dat brandde niet. Eén keer in de week kwamen de vuilnismannen langs. Met een heel grote vrachtauto, waar ze achterop konden staan. Eéntje was de chauffeur, en twee anderen stonden achterop en sprongen er af bij de huizen. Die pakten de asemers en zetten die achterop de wagen in een houder. Ze trokken dan aan een hendel en de asemmer werd dan omgekieperd in de vrachtauto. De ijzeren emmers maakten veel lawaai als ze leeggekieperd werden, en je kon de vuilnismannen dus al van verre aan horen komen. Dan was het rennen voor de jongste kinderen, naar buiten, om te kijken! Spannend! Sommige oudere bewoners moesten dan óók rennen, met de asemmer. Als ze vergeten waren om hem bij de weg te zetten.

Soms kwam er een hele grote wagen met een slurf de straat inrijden.

Een olifantwagen.

Die was van de putjesschepper. Dat was een belangrijke man.

Een Schepper!

Als die de putjes schiep stond al het verkeer stil. Moest iedereen aan de kant. Dan was het riool verstopt, dan zaten de rioolbuizen vol.

Dan moesten de putten midden op straat open, en dan ging de slurf er in en werd de troep er uit gezogen. Door de putjesschepper. Een belangrijke man derhalve! Derhalve!

Hij had ook een lange stok met een emmertje er aan. Daarmee kon hij heel diep in de put komen, om daaruit dingen te scheppen.

Als Karel'tje soms geen zin had om naar school te gaan, dan zei zijn moeder wel eens tegen hem: "Je wilt toch geen putjesschepper worden als je later groot bent?"

Nou, dat wilde hij wél dus! Met die grote wagen. Broembroem!

Met de slurf er aan. Putjesschepper was een belangrijk beroep! Alle auto's moesten stil staan als de putjes geschept werden! Maar het stonk wel een beetje. Een beetje erg.

Dát was wel waar.

Maar natuurlijk was alles beter dan een geblondeerde hoer die valkuilen en ravijnen schiep.

Dát zou hij nooit willen worden...

Veel bewoners hadden nog geen aansluiting op het riool, en daar werd één keer in de week de 'ton' opgehaald, door waarschijnlijk wel de allerarmste inwoner van het dorp.

Want dat was écht wel vies werk.

Het waren houten tonnen van ongeveer 40 liter inhoud, waarin men zijn behoefte deed, en die werden dan opgehaald, en dan kreeg men een schone ton terug.

De tonnenman liep dan met de zware stinkende ton vol stront en pis, klotsend op zijn rug naar de paard en wagen, zonder een druppel te morsen, en bracht een schone lege ton terug.

Die tonnen liepen taps toe; ze waren boven smaller dan beneden.

Er zaten plaatijzeren ringen omheen.

En ze stonken dus.

Aardgas was ook nog niet overal aanwezig, en veel mensen stookten nog op kolen. Daarvoor had je de kolenboer Piet, die in het najaar en in de winterperiode de kolen kwam brengen. Een heel grote en sterke man met zwart gezicht en zwarte handen en vieze kleren liep dan met de gigantische zakken steenkool te sjouwen. Een lege jute zak over de schouder en rug gedrapeerd, en de volle daar op. Om de kleren nog een beetje te beschermen tegen het kolenstof. De man was een reus, en hij was de grootvader van alle Zwarte Pieten. Heel Groot-vader.

Maar in die tijd waren alle mensen reuzen. En daarna ook.

'De reuzen waren in die dagen op aarde, en ook daarna.'

Als de Zwarte Kolenreus weer langskwam, na de zomer, dan wist je het. Sinterklaas komt!

Met zijn Zwarte Pieten!

Zwarte Pieten, dat waren de Kleinkinderen van de Zwarte Reus. De Mooie Kleine Zwarte Kleinkinderen.

Met hun schattige veelkleurige pofbroekjes, en pofhemdjes, hun kanten pofhand-schoentjes en prachtige pofmutsjes. En natuurlijk de zak met kadootjes! De jute zak met kadootjes.

De schone jute zak met kadootjes.

En de baas van die kleine zwarte pietjes, dat was een heel grote Witte Man! Sinterklaas!

Ja, alleen voor al die dommerds die daar in geloofden natuurlijk.

Want Karel'tje wist het wel beter.

Het was de Zwarte Kolenreus! Die had zich even gewassen. En zich toen verkleed in de zondagse kleren. Net als de dominee. Op zondag. In de kerk. Maar dan met een baard. En een rare hoed. En die had de jute zakken ook even gewassen. En toen was ie opeens een Witte Reus. Maar je kon het wel zien aan de Kleinepietkinderen. Die waren immers Zwart!

Dat was hij even vergeten, de Zwarte Kolenreus/Witte Sinterklaas. Hij was vergeten om de Mooie Kleine Kleinkinderen ook even te wassen. Dat was dom. Slimme man wel hoor, die Sinterklaas, maar ook wel een beetje dom dus...

In flatgebouwen moest hij dan soms 3 verdiepingen naar boven lopen met de 30 kilo kolen op zijn rug, Sinterklaas, de Zwarte Reus. De flatwoningen hadden een kolenbak in de balkonkast. Daar gingen ruim twee zakken kolen in. En als die bak half leeg was, dan moest de kolenboer weer komen met een nieuwe zak. Vanuit de balkonkast vulde je dan met een schepje de kolenkit, en die werd dan naast de kachel gezet, zodat je er gemakkelijk regelmatig wat brokken brandstof uit kon 'schenken', in de brandende kachel.

De kolen werden gedolven in de mijnen van Zuid-Limburg, die nu inmiddels allemaal gesloten zijn....

Er waren zelfs nog mensen die de kachel op turf stookten. De grootouders van Karel, die op het platte land een boerderijtje hadden, stookten bijvoorbeeld nog op turf. Dat waren grote brokken gedroogde veengrond. Takjes en takken en ondefinieerbare plantaardige prut die gedroogd werd, en dan als brandstof dienst deed. Het gaf de woonkamer van zijn grootouders een heel bijzondere geur. Heel gezellig.

De 'deel' was een kleine oude koeienschuur in de boerderij, direct achter de keuken. Een echte koeienschuur, met een mestgoot, waar vroeger een stuk of 6 koeien hadden gestaan.

Nadat de boerenbedrijven steeds groter werden en de grootouders steeds ouder, hadden ze de koeien verkocht, en werd de deel gebruikt als opslagplaats, en als droogplaats voor de bruine bonen, en later werd er ook het toilet geplaatst, met de kakton. Dat was wat warmer dan in het hokje buiten.

De kakton op de deel, dat was luxe dus.

Toiletpapier gebruikten ze niet. Daarvoor had je immers de oude kranten wel.

Het grotere deel van de schuur, waar vroeger het hooi voor de koeien lag, kwam vrijwel leeg te staan. Daar stond later de luxe auto van oom Jan, de zware Opel Kaptein. Geel was die. Of oranje. Daar stond ook de oude weegschaal, een grote balans met gewichten, met een vloertje waarop je kon staan. Waar vroeger de zakken met bonen en aardappels op gewogen werden. Waarop de kinderen nú gewogen werden. Om te kijken of ze al dik genoeg waren om opgegeten te worden....

De koeien stonden ooit op 'de deel' dus, in de winter tenminste, 's zomers liepen ze in de wei... Natuurlijk. 's Winters op de deel, stonden ze allemaal in hun eigen vak. Alle 6.

Losjes vastgebonden, zodat ze niet in de mestgoot terecht konden komen. Van elkaar gescheiden door houten schuttinkjes van een meter hoog ongeveer. Op de grond wat stro. Achter hen de ondiepe mestgoot, van een halve meter breed en 30 cm diep, die over de hele breedte achter de koeien langsliep, en die door de buitenmuur naar de mestbult en de gierkelder leidde. Vóór iedere koe een ruif waar het hooi in kon, en boven die ruif een luikje naar de zolder er boven, waarlangs het hooi in de ruif gegooid werd. Dat hooi moest je dan uit de grote schuur halen waar het los op een grote bult lag, om het dan over de zolder naar de koeien brengen.

Iedere dag minstens twee keer.

Later had men machines die vierkante pakjes maakten van het hooi. Hooipakjes. Met touwtjes er om heen. Die lagen dan gestapeld in de grote schuur. Moest je eerst de touwtjes doorsnijden voordat je het hooi aan de koeien kon voeren. Bij de grotere boerderijen had je dan vaak ook nog een open hooischuur met alleen een dak erboven, buiten op het erf.

Wij, de kleinkinderen van opa en oma, speelden vroeger wel in het hooi. Dat was niet zonder gevaar toen het pakjes waren geworden. Tussen de pakjes zaten vaak spleten en ruimtes, waar je in kon vallen. En waarin soms geen zuurstof meer was. Door lichte broei van het hooi was de zuurstof soms verdwenen tussen de pakjes hooi. Als je in zo'n spleet of kier terechtkwam, dan moest je er direct weer uit springen, want anders stikte je...

In de woon/eet-kamer hingen boven de eettafel wel 10 vliegenstrippen, kleverige slierten gedraaid papier, die vol zaten met dooie en halfdode vliegen. En ze vlogen er ook omheen, de vliegen, altijd.

Ze raakten nooit op. Waar ze allemaal vandaan kwamen was een raadsel. Van God de Schepper waarschijnlijk. Op een koeienboerderij heb je altijd een heleboel vliegen. In de zomer zowel als de winter. Waarschijnlijk woont God de Schepper daar in de buurt.

Misschien houdt hij wel van Koeienmelk... en Boter... En als hij even niks te doen heeft, dan scheidt hij een vlieg. En nog eentje. En nog eentje. En nóg maar eentje.

Waarschijnlijk staat de Schepper al heel lang op de Automatische Piloot... bedacht Kareltye zich.

In de grote kelderruimte, half onder de grond, stond het in de winter vol met weckflessen. Met appelmoes en stoofperen er in. Snijbonen en rode bieten. In het najaar door oma gekookt en geweekt. Er was ook een grote bak voor de aardappels. En een paar zakken met aardappels er naast. Kleinere zakken met gedroogde bruine bonen. Opa en oma hoefden vroeger vrijwel niks te kopen in de winter. Ze konden een hele winter leven van de voorraden in de kelder.

Boven de kelder waren twee grote kasten. Dat waren vroeger bedsteden geweest. 2 stuks, voor het hele gezin. Opa en oma in de ene, en de vier kinderen in de andere. Nu stond de stofzuiger er in, en de schoenen, en allerlei andere dingen. En er hing kleding. Ze hadden nu echte slaapkamers. Op de zolderverdieping. Onder het schuine dak. Dat was luxe!

Als de winters heel streng waren, dan kochten ze soms wat briketten. Dat waren een soort geperste broodjes van poedersteenkool. Die konden de hele nacht de kachel aanhouden, als je niet te lang bleef slapen.... Dan was het 's morgens nog een beetje warm in de kamer beneden.

Turf bleef niet zo lang smeulen. De turf in de kachel was na een uurtje wel uit, en dan werd het snel heel koud in het boerderijtje. Maar die briketten waren heel duur. Dus dat deden ze alleen in heel strenge winters. Soms.

Onder in de kachel zat een ijzeren rooster, en daar kon de as doorheen vallen, terwijl de onverbrande turf en kolen er op bleven liggen. Je moest af en toe rakelen met de rakel die in het rooster zat, zodat de as er doorheen viel in het bakje daaronder. Want anders kreeg de brandstof niet voldoende zuurstof, en dan ging het vuur uit. En het bakje met as, de asbak dus, die moest je ook regelmatig leegmaken, om de luchttoevoer in stand te houden. Die asbak leegde je dus in de Asemmer.

In de IJzeren Asemmer.

Waar je ook ander afval ingooide. Maar dat was er niet zoveel, ander afval. Oud papier gebruikte je om de kachel mee aan te maken. En op het toilet. Op de ton. Plastic was er nog niet. Niet veel. Groentenaafval ging de tuin in. Melk en pap zat in glazen flessen die je weer inleverde.

Op de bovenverdieping, waar de slaapkamers waren, en de zolder met de antieke grammofoon, en andere oude spullen, daar werd het in de winter nog veel kouder.. Dus daar hadden opa en oma dikke donsveren matrassen en dekbedden in de bedden, die vooraf verwarmd werden met een kruik.

's Morgens vroeg waste je je daar op die koude zolder, met een grote kom ijskoud water. Brrrr! Maar dan was je wel direct goed wakker! BRRR!

En dan gauw naar beneden voor het ontbijt, waar oma de kachel al weer aan had gemaakt, en waar het al een beetje warmer was.

In de voorkamer stond een tafel met een mooi tafelkleed, en een dressoir met ingelijste foto's er op. Een spiegelwandje achter de foto's. Het mooie serviesgoed achter de glazen deurtjes. Een paar kastjes rondom, ook met foto's daarop. Hele hoge, smalle, minieme tafeltjes, met één potplant er op. Potplanttafeltjes. Met vrouwentongen. Aan de muur de luchtfoto van de grote boerderij die ze vroeger hadden. Siep-Veenkanaal. Planten in de vensterbanken. En er stond een grote spiegel. Het was de mooie kamer. Daar werd de dominee ontvangen, en de dokter. En daar was men soms op feestdagen. Eventjes. Om de foto's te bekijken. En zo.

Daar werden opa en oma opgebaard toen ze dood waren.....

In de eet-woonkamer stond een grote eettafel die uitgeschoven kon worden, zodat ie nog groter werd. En een ligbankje was er ook. En de grote klok natuurlijk.

Die Ding Dong deed.

Op de schoorsteenmantel.

En de radio.

Op het tafeltje in de hoek.

Dat was een Waldorp Robijn Radio. Zo groot als een jerrycan van 10 of 20 liter ongeveer. En ook zo zwaar bijna. Wel 10 kilo. Een halve meter breed wel. Met dik houten zijkanen, met een krul er in aan de voorkant. Met een groot schuin glazen bovenblad en daarop de radiostations aangegeven. En als je

aan de grote knop draaide, dan bewoog er een wijzer achter het glas langs, langs alle stations die er op geschreven stonden. Londen, Moskou, Berlijn, enzovoorts. Er waren wel 5 verschillende rijen met namen. En de radio had dus wel 5 verschillende golflengtes. Of zoiets.

Van binnen zaten er wel tien lampen in, zo groot als je vinger ongeveer. Lampjes die ze buizen noemden, met allemaal metalen deeltjes en draadjes er in, die als lampen opgloeiden als de radio aan stond. Later werden dat de transistors, kleine knopjes met drie draadjes er aan, zo groot als een heel klein dropje. Nog weer later werden die transistors zo klein dat je ze niet meer kon zien. In een speldenknop konden er wel 1000 zitten... Toen paste een hele radio in je binnenzak, in je horloge, en in je mobieltje. De luidspreker van die reusachtige Waldorp radio had een linnen doek er omheen gebonden aan de binnenkant in de radio, zodat er geen stof in kon komen. Hij was mooi, die radio. Het was een pracht. Op zondagavond ging hij soms wel even aan....

Op het platteland ging het leven nog wel even door op de oude manier.

In de groeikernen veranderde alles heel snel.

In 30 jaar tijd groeide zo'n eenvoudig boerendorpje als Drachten, met een paar duizend inwoners, tot een stad met 50.000 inwoners en veel industrie. Bakkers en melkboeren kwamen niet meer langs de deuren. De tonnenman, de schillenboer, de kolenman, ze verdwenen allemaal uit het straatbeeld. Uiteindelijk verdween zelfs de postbode grotendeels, nadat het internet zijn intrede deed.

Ervoor in de plaats kwamen auto's, stoplichten, 4-baanswegen, stank en industrieterreinen.

In het centrum de winkelgebieden, parkeerterreinen, en flats met supermarkten er onder.

De omgeving met wuivende graanvelden, onafzienbare akkers, en weilanden zover je kon zien, doorsneden door vaarten, kanalen en sloten, ze verwerden tot buitenwijken vol nieuwbouwwoningen, flatgebouwen, en winkelcentra.

Eerst nog met veel groenstroken en kleine parkjes, maar uiteindelijk werd alles volgebouwd, zonder één stukje groen, zonder één parkje.

Want dat was tenslotte de handel, en de bedoeling van een groeikern.

Huizen bouwen.

Overal.

Drie flats van 15 verdiepingen hoog aan de rand van de stad, direct gelegen aan de omringende 4-baanswegen, bij het klaverblad. Dat was natuurlijk de grootste sprong voorwaarts in de toekomst. Toen was Drachten echt een stad geworden.

De stenen Hoge Brug over het oude kanaal, daar bij het klaverblad, die was niet hoog meer. Er reden geen bussen meer over. Er was geen kanaal meer onder. Er waren geen weilanden meer omheen.

En wat later was er ook geen brug meer. Geen slingerende oude 'snel'weg naar Groningen.

Geen kleine huisjes meer bij de sluiskolk en de Hoge Brug, maar een blits en spetterend nieuw industrieterrein. Met reclamezuilen langs de 4-baanswegen. Viaducten, opritten, afritten.

Een asielzoekerscentrum.

Een groot hotel. Met bowlingbanen...

Vroeger, toen Karelte nog wat jonger was, in het begin van de jaren zestig, toen nam men nog genoeg met flatjes van 3 verdiepingen hoog. Ja, dát was de grote sprong voorwaarts naar de toekomst. Het hele dorpje omringd door flats van wel 3 verdiepingen hoog. Of vier. Als je de begane grond ook mee wilde tellen. En dát wilden de notabelen en bestuurders natuurlijk.

Flats van 4 verdiepingen hoog dus!

Die flats, die het dorp omringden in de jaren 60, die staan nu in het centrum van de stad, en worden nu omringd door gigantische buitenwijken. Geen uitzicht meer over de weilanden en graanvelden.

Geen weids landschap met koeien, boomwallen, sloten en wijken, en hier en daar een boerderijtje.

Nee, niks anders dan de daken van huizen. Straten. Stoepen. Voortuintjes. Met hekjes soms.

Soms helemaal betegeld. Vol met grind. Garages.

Opritten met auto's.

Parkeerplaatsen met auto's. Stinkende Stinkauto's.

En heel in de verte de hoge flats met hun 15 verdiepingen.

Aan de rand van de stinkbende.

Tegelijkertijd verhoerduidigde het autobezit in het land ongeveer. Een dorpje als Drachten veranderde zo van een gezond schoon dorpje midden in de natuur, tot een vieze stad vol stank en vervuiling. Waar eerder hoogstens 500 auto's reden, heel af en toe, daar reden er nu 50.000.

Vrijwel continue.

En zo werd het plaatselijke leerlooierijtje langzaamaan omgevormd tot een grote rubberfabriek.

Die rubberfabriek, een zwaar vervuilende industrie, staat nu nog steeds in het centrum van het stadje. Te stinken.

Het mooie dorpje is nu een moderne stad met alle moderne, smerige problemen. Dit was 40 jaar geleden in 1980/1990 ook al het geval in feite, maar het is sindsdien nog veel verder doorgegaan.

Kareltje werd in 1955 geboren in de plaatselijke kraamkliniek.

Waarschijnlijk.

Eigenlijk heette hij Charles. Een naam die in het westen van het land vrij gebruikelijk was. Daar werd het dan vaak uitgesproken als Sjarel. Maar in het noorden werd dat al gauw Kareltje. Gewoon Karel.

Want Sjarel, nee, dat is geen naam haha. Charles Benz. Geen familie van de Mercedes.

Waarschijnlijk. En ook wél natuurlijk, want alle mensen zijn familie. Vanzelfsprekend.

Als je maar ver genoeg terug kijkt in de tijd.

De geboorte ging niet helemaal gemakkelijk, of juist wél. Híj wilde er wel graag uit tenslotte.

Maar Kareltje weigerde de melk van zijn moeder te drinken. Volgens de berichten hierover.

Die melk was niet goed. Die was giftig. Misschien was ze wel een alcoholist, die moeder.

Misschien rookte ze wel.

Misschien was ze wel een junkie.

Misschien zat ze wel vol met medicijnen.

DES-hormonen misschien. DDT.

Misschien was het niet zijn moeder....

Hoe dan ook, het was smerig spul, wist hij. Hij moest er van kotsen. Stikte zo'n beetje in zijn eigen braaksel. Zijn minieme lichaampje accepteerde die vieze troep niet.

Hij werd grootgebracht met Koeienmelk.

Net als Krishna.

En Hitler.

Ha Dolf Hitler.

En Willem de Waanzinnige Woesteling. Je Weet Wel.

Hoofdstuk 4. Ik weet wat er gaat gebeuren.

Ik weet wat er gaat gebeuren.
Ik huil van woede en verdriet.
Ik jank om verlossing.
Ik schreeuw van pijn en angst in de hel.
Ik lig op mijn bloemenbed en zweef
door het paradijs.
Ik ben de overwinnaar.
Ik ben de eeuwige.

Dr. Hans Martijn las het nog eens.

- "En heeft hij dit geschreven, zuster Anna?"

- "Jazeker dokter, hij gaf het aan mij, en zei er bij dat hij een soort god was. Of zo. Dat hij de toekomst kon zien. Soms."

- "Hmm. Er is zeker iets ernstigs mis met hem, dat weten we allemaal, maar ik had niet begrepen dat het zoiets zou zijn. Goed, we zullen het er over hebben, ik zal er eens goed naar kijken."

Hans was als psycholoog verbonden aan het vakantiehuis 'Het Zwarte Duin' in Bergen aan Zee. Het was februari 1966. Karelte was daar op zijn 10de naar toe gestuurd, nadat hij steeds minder at, en nadat het op school ook helemaal niet meer goed ging. Hij had de dochter van de burgemeester geslagen, op het schoolplein.

Dus was de huisarts er bijgehaald, en die zei dat Karelte wat ondervoed was.

Te mager.

Te licht.

En hij groeide ook niet meer. Hoe kon dat? Hadden ze niet genoeg te eten soms?

- "O jawel hoor", zei de moeder, "maar hij wil niet meer eten. We proberen hem wel te dwingen, maar hij doet het gewoon niet. Dus dan krijgt hij straf, maar dat maakt hem niks uit, zo lijkt het."

- "Wat voor straf krijgt hij dan?" Moeder's ogen schieten heen en weer. - "Nou, dan moet hij naar zijn kamer. Vroeg naar bed. Krijgt hij ook geen toetje. Voor straf."

- "Juist....."

- "Nou mevrouw Benz, zo komt het niet goed met Karelte. Misschien moeten we hem maar eens een tijdje naar een vakantiehuis sturen, om wat aan te sterken. Ergens aan de kust, in de gezonde zee-lucht. Dat werkt meestal heel goed. Een maandje, misschien twee."

- "Nou dokter, als u het zegt, dan moet dat maar, wordt het betaald door het ziekenfonds?"

- "Jazeker, daar hoeft u zich geen zorgen over te maken. Het is alleen....euh.... het moet niet op een straf lijken. Het is niet voor niets dat het een vakantiehuis genoemd wordt natuurlijk. Het is erg belangrijk dat het ook zo gebracht wordt aan het kind. Als een vakantie. Het beste kunt u zeggen dat de dokter vindt, dat Karelte eens op vakantie zou moeten. En of hij dat niet leuk zou vinden. 'Lekker op vakantie, buiten spelen, ergens aan de kust, op het strand en zo, en alle andere kinderen moeten gewoon door naar school. Zou je dat niet leuk vinden?' Zo ongeveer, begrijpt u wel?"

Tsja, zo ging dat toen. En het kon Karelte allemaal al niks meer schelen; hij gaf gewoonweg de antwoorden die zijn ouders wilden horen. Klaar. Heb je geen honger? 'Nee mevrouw, ik zit vol.'

Wil je niet op vakantie? 'Jawel mevrouw.' Je mag wel mama zeggen, hoor. 'Ja mama.'

Dus op een ochtend in januari 1966 was hij met een groepje andere kinderen naar Bergen aan Zee gereisd. Dat was een lange reis, door volstrekt onbekend terrein, over een kilometers lange dijk door het water. De Afsluitdijk. Uren lang. Karelte had geen idee waar hij heen ging of waar hij was.

Hij was totaal verloren in de grote oneindige wereld, helemaal alleen in het gruwelijk grote heelaal.

In een vieze misselijk-makende bus die naar uitlaatgas stonk.

Maar hij was wel weg uit dat gruwelijke rotgezin. Hiep Hoi!

Hij was ontsnapt!

Over de aard van het verleden.

Zijn die dingen echt gebeurd?

Het geheugen is een raar ding.

Dat doet soms rare dingen met het verleden. Grote gebouwen uit je jeugd lijken opeens heel klein als je ouder bent geworden. Je bent gegroeid ja, het gebouw is niet gekrompen. Oude vrienden lijken niet ouder geworden te zijn, je ziet ze in je herinnering alsof ze nog even jong waren als toen.

Of je herkent ze helemaal niet meer.

Kleine kinderen die je vroeger goed kende zijn 10 of 20 jaar later soms onherkenbaar veranderd.

Ze zijn helemaal niet schattig meer. Wie zijn ze? En wie waren ze vroeger?

Karel's geheugen was als een gatenkaas, vertelde hij me eens. Wat was er toen eigenlijk gebeurd? En toen? 'Heb ik u niet eens eerder ontmoet?' Voor sommigen een openingszin bij een versierpoging.

Voor Karel een eeuwige vraag.

Hij wist vrijwel niks van zijn jeugd. Gelukkig niet, zei hij er bij. Het was ellende.

Mishandeling.

Niet altijd hoor. Nee, eigenlijk niet eens zó vaak. Misschien. Uiteindelijk. Maar altijd die dreiging. Altijd heel onverwachts, en achterbaks, vals. Geniepig. Als een soort van wraak. Maar waarvoor dan?

Hij wist het niet. Dat werd er nooit bij verteld.

Toen hij nog jonger was was er altijd de ziedende woede van de man die hij papa moest noemen. En de vrouw die hij mama moest noemen was dan zogenaamd altijd de zieligerd die de klappen kreeg.

Maar Karel wist wel wie de meeste klappen kreeg. Dat was hijzelf.

Hij herinnerde zich die keer dat hij opeens op de grond lag tijdens de warme maaltijd. Had hij zó'n harde klap gekregen van die man, dat hij van de stoel was geslagen. Huilend is hij toen weggelopen. Hij had geen honger meer. Kennelijk had hij mes of vork in de verkeerde hand gehad. Of zo.

Er werd niks uitgelegd. Nooit.

Tja, en zo'n jeugd kun je je maar beter niet herinneren natuurlijk. Dan kun je beter helemaal niks weten. Evengoed heeft hij zich later dingen herinnerd die veel verder teruggingen dan die nepjeugd.

Hij droomde zijn geboorte eens. De lucht die zijn longen binnendrong. Een stem die zei dat hij het niet moest toestaan. Dat hij zich moest verzetten. Maar hij kon de lucht niet tegenhouden. De koude stinkende wereld drong zijn lichaam binnen, en hij kon het niet tegenhouden.

Hij had verloren.

Sorry.

En vóór de geboorte, die droom van dat spelletje dat hij altijd won. Totdat er iets helemaal fout ging.

Hij moest weg!! Hij moest er uit!

En later, tijdens een griepkoorts, een flits uit de tijd vlak na de geboorte. Grote witte bollen die hem verstikten, verpletterden. Nee, hij mocht dat vieze spul niet drinken. Het was vergif!

Het stonk!

De treinreis uit zijn jeugd. De sloten die ze voorbijreden, en die als de spaken van een wiel naar de trein leken te lopen; het moest een rondlopend spoor zijn dus! Nog even en dan zou hij weer thuis zijn, terug op het uitgangspunt. In zijn herinnering een treinreis naar de grootouders op de boerderij.

Maar was het dat wel? Was het wel in Nederland zelfs?

Wie was die vrouw met het donkere haar dan wel?

Later, toen hij al oud was, zat hij eens in een volle bus, en hij kon alleen nog maar zitten op het stoeltje bij de deur, dat opzij keek, door de zijkant van de bus, naar de weilanden en sloten die ze voorbijreden, en hij beleefde het opnieuw. En toen begreep hij het. Het was geen rond spoor geweest; het was gezichtsbedrog. Het leek alleen maar zo. Perspectief.

En hij was niet meer op hetzelfde punt terug gekomen, hij was nooit meer terug gekomen..... Waarschijnlijk. Hij wist het niet. Niet zeker.

In de bus over de Hoge Brug bij de weg naar Ureterp. Onderweg naar Groningen. De vieze, naar vette uitlaatgassen stinkende bussen van vroeger. Waar je misselijk van werd. De vrouw die hij moeder moest noemen was er toen al. Toch? Of niet? Hij wist het niet.

Het vieze VW-kevertje later, waar hij met zijn kleine broertje helemaal achterin moest zitten, boven op de stinkende luidruchtige motor. In de misselijkmakende 'kattbak'. Dat was later, veel later, op weg naar de grootouders op de boerderij.

Het moment dat ze bijna tegen een tegemoetkomende auto verpletterd werden, toen de 'papa' weer eens driftig een levensgevaarlijke inhaalmanoeuvre maakte, 's nachts in de stromende regen. Op de terugweg van de grootouders. Boos was hij, want hij zou vast weer te laat zijn, om thuis nog zijn favoriete sportprogramma te zien op de teevee. Op zondagavond. En dat was de schuld van de 'mama' die altijd maar treuzelde bij het afscheid van haar ouders. Die nooit op tijd wilde vertrekken, de trut.

De keer dat ze Karel'tje met zijn allen rotkadootjes gaven voor Sinterklaas. Tsja. Toen was de lol er wel af. Achterbaks. Wollen sokken, omdat hij allergisch was voor wol. En meer van dat gedoe. En ergens was het ooit wel goed geweest, dacht hij te weten. Maar wanneer dan? En waar? Niet bij deze mensen die hij zijn ouders moest noemen, nee niet daar. Dus ja, er waren wel herinneringen, maar alleen fragmenten. Scènes. Flitsen. En geen leuke herinneringen. En zeker geen basis van liefde en geborgenheid.

Op een dag vroeg Karel'tje waar hij vandaan kwam. Het loeder kwam later met een boekje aanzetten. Mama, waar kom ik vandaan, heette dat boekje. Dat ging over seksuele voorlichting. Heel interessant. Maar dát had hij niet bedoeld. Hij had bedoeld waar hij vandaan kwam. Niet het lichaam. Maar meer de 'ik'. Het bewustzijn misschien. Maar misschien bedoelde hij ook wel die andere wereld. Dat andere gezin misschien. Die andere tijd misschien. Toen alles nog goed was... Of misschien ook níet goed. Nee, het was geen andere tijd. En ook wel. Nee, het waren andere ménsen! Lieve mensen. Wie waren die lieve mensen toch geweest? Ooit? Verrader en loeder waren de slechte mensen. Nepmensen. Onvolk. Maar er waren ooit echte mensen geweest. Lieve mensen. Wie waren dat? Dát had hij willen weten. Waar waren die goede mensen gebleven? Waar kwam hij vandaan? Was het echt gebeurd? Hij wist het niet.

Het Zwarte Duin 1966.

Over het verblijf in het 'vakantiehuis' kon Karel ook niet veel meer vertellen. Hij was ziek geweest, wist ie nog. Het verblijf was onverwachts met 6 weken verlengd. Toen zijn nep ouders hem kwamen halen, na 6 weken, had de psycholoog gezegd dat het misschien beter was als Karel nog eens 6 weken zou blijven. En dus lieten ze hem daar nog eens 6 weken achter, alleen in de eeuwigheid. Hij was daar een paar dagen of een week alleen geweest, vertelde hij me. Totdat de nieuwe groep kinderen aankwam. Hij had verstoppertje gespeeld met één van de zusters daar. Had hij zich verstopt in een miniem kastje in de eetzaal. Ze kon hem niet vinden. Joho!

Eén van de zusters kon heel mooi zingen. In het Engels. Ze kwam uit Londen. Kon niet zo goed Nederlands. Maar wel heel mooi zingen. Heel mooi. Engelse liedjes. En ze was heel lief. Ze heeft Karel'tje wat Engels geleerd. Ze heette Sandy. Sandy Denny. Dandy Sanny, noemde Karel'tje haar. Een andere zuster heette Marie. Daar is hij nog eens mee naar haar huis geweest. Stiekem. 's Avonds. Ze had een dochtertje van 5 jaar oud. Die heette Pam. Het was gezellig daar. Lieve mensen.